

laul". Aastatel 1963–1968 ajakirjanduses ilmunud värssidest võiks kokku seada kenakese kogu. Aga kui palju tal neid veel praegu sahtlis võib olla?

Võrratu emakeeletundjana ning oskusliku sõnaseadjana on Udo see, kellelt võib saada loo kolleegile olulise elusündmuse puhuks ning kes aitab kohendada kirjapandut, nii et lause laulaks ja kohmaka keelekasutuse tõttu ei kaoks me keelele omane järvulina kõla.

Ikka ja jälle on põhjust imetleda Udo suurepärase mälu, tal on lai huvideering: kirjandus, teater, muusika, inimeseks olemise müsteerium, reisimine, poliitika. Kõigil neil teemadel on temaga huvitav ning hariv vestelda. Ta võib hämmastava kergusega hetkesituatsiooni iseloomustamiseks lugeda mõne kirjaniku värsirea või mõttepera. Tänu oma teadmistele ja mälule on ta osalenud raamatukogu mälumänguvõistkondades ning aidanud kaasa oma võistkonna võidule.

Eriiline ja tähelepanuväärne on Udo imetabane võime mingil välguvalgel hetkel tajuda teise inimese sügavamast olemusest, tabada seda, mis inimesele eneselegi ehk aimamatu, hinnata inimest niisugusena, nagu ta on. Kauaaegse töötajana mäletab ja oskab ta rääkida oma ammustest kolleegidest köitvalt, haaravalt ja mis peamine, nii inimlikult ning mõistvalt. Nii väga tahaks loota, et need mälestused kaante vahele jõuaksid!

Koos abikaasa Tiiga on haritust ja vaimsust hindavas õhkkonnas üles kasvatatud kaks toredat tütar, kellest vanem Tuuli on oma põhitöö kõrvalt Kirjandusmuuseumis andunud teatrile ja noorem Merit kaitses isa äsjaseks juubeliks doktoriväitekirja bioloogias.

Udo üle mõtisklesid ning oma nägemuse panid kirja
Asta Kuha ja Maire Tünn

MARE RAND 60

7. septembril 2005 tähistas 60. sünnipäeva käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonna juhataja, teadusloolane Mare Rand. Käsikirjade ja haruldaste raamatutega on Mare tegelenud Tartu ülikooli raamatukokku tööle asumisest 1969. aastal. Algul raamatukoguhoidjana Kaja Noodla nõudliku suunamise all, 1976. aastast ise osakonna töid ja tegemisi juhatades.

Kolmekümne aasta jooksul on Mare õhutusel ja vedamisel saanud alguse ning edenenud osakonna töö olulised suunad: Tartu ülikooli 17. sajandi trükiste kogu loomine ja bibliograafia koostamine; raamatukogu haruldaste trükiste kogu põhjal eri teadusalade ajalugu tutvustav *Rara*-näituste sari; sidusjuurdepääsu loomine ajaloolistele ja erikogudele (andmebaasid, virtuaalnäitused, arhiivinimistute ja varasemate trükikataloogide elektrooniline publitseerimine); ülikooli raamatukogu kalendrisarja väljaandmine jne. Koos kolleeg Ene Jaansoniga valminud „Tartu Ülikooli trükikoda 1632–1710 : Ajalugu ja trükiste bibliograafia” (Tartu, 2000. 511 lk.) ja selle koostamise käigus tekkinud *Academia Gustaviana* ja *Academica Gustavo-Carolina* aegsete trükiste koopiate kogu on asendamatu allikmaterjal Tartu ülikooli, eesti teadus- ja kultuurikontaktide ning eesti keele ajaloo uurijatele, samuti klassikalistele filoloogidele. Mahukat uurimust kroonis 2001. aastal Tartu Ülikooli Raefondi preemia.

Mare meelisteema on valgustusae ja siinsed valgustatud mehed. Kirjandusloolasi ja valgustusaja uurijaid alati ahhetama paneva Morgensterni käsikirjakogu (mis osutunud tõeliseks kullaauguks paljudele valgustusaja uurijatele) tundmises on Mare vaieldamatu autoriteet. Päringutele vastamisest on Marel tekkinud tihe kirjavahetus paljude teadus- ja kultuuriloolastega üle maailma. Raamatukoguteaduri rollis on ta vahendanud uurijatele senikasutamata allikaid. Mare on ka ise viljakas uurija — tema arvukad kodu- ja välismaal peetud ettekanded ja publitseeritud artiklid on rikastanud meie teadmisi Garlieb Merkweli, August Wilhelm Hupeli, Johann Gottfried Seume, Immanuel Kanti ja paljude teiste väljapaistvate isikute kohta.

Eesti Vabariigi President autasustas 2003. aastal Mare Randa Eesti kultuuri- ja teaduskontaktide uurimise ja tutvustamise eest Valgetähe V klassi medaliga.

Kes palju teeb — see palju jõuab. Mare saab hakkama tõlgina, giidina, mänedžerina, raamatupidajana, kuid ei saa hakkama autojuhtimisega. Tal on kunstniku silma ja kätt, oskust musitseerida ja oma aeda harida. Marel on imeline anne luua enda ümber positiivse meelsusega laetud õhustik. Täname Sind selle eest, et Sa oled see, kes Sa oled!

Töökaaslased